

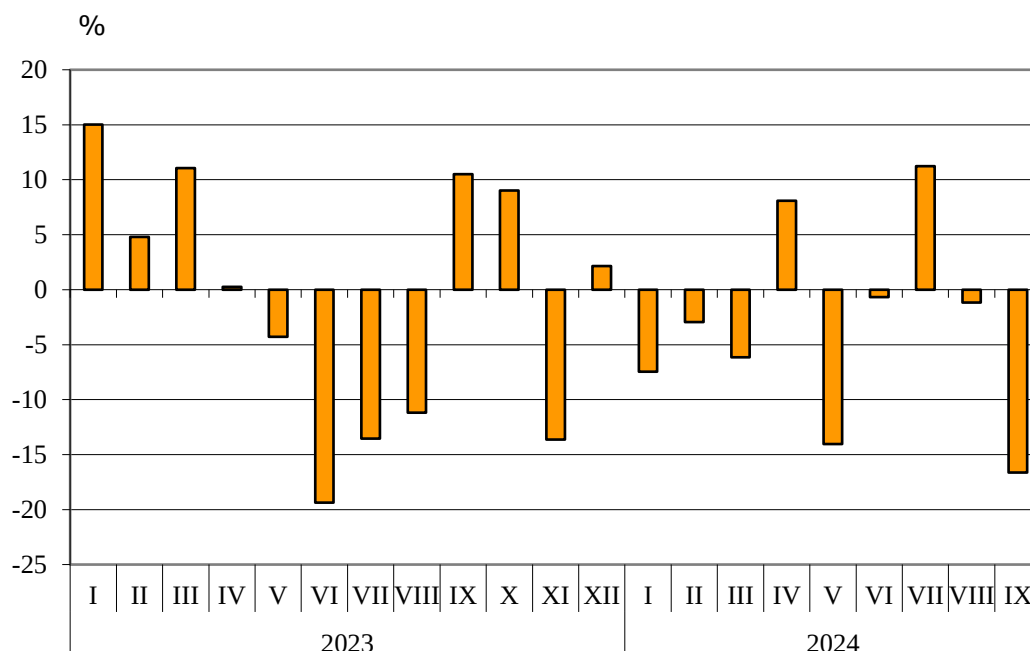


**ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

През **периода януари - септември 2024 г. износът** на стоки от България **за трети страни** намалява с 3.5% в сравнение със същия период на 2023 г. и е на стойност 22 536.2 млн. лева (виж табл. 1 и 2 от приложението). Основни търговски партньори на България са Турция, Съединените американски щати, Сърбия, Република Северна Македония, Обединеното кралство, Китай и Египет, които формират 51.6% от износа за трети страни (виж табл. 3 от приложението).

През **септември 2024 г. износът** на стоки от България **за трети страни** е намалял с 16.6% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 2 294.0 млн. лева.

Фиг. 1. Номинално изменение в стойностния обем¹ на износа на стоки от България за трети страни през периода 2023 - 2024 година (спрямо същия месец на предходната година)



При износа, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, най-голям ръст е отбелязан в сектор „Химични вещества и продукти“ (10.1%) (виж

¹ Изменение в стойностния обем по текущи цени.

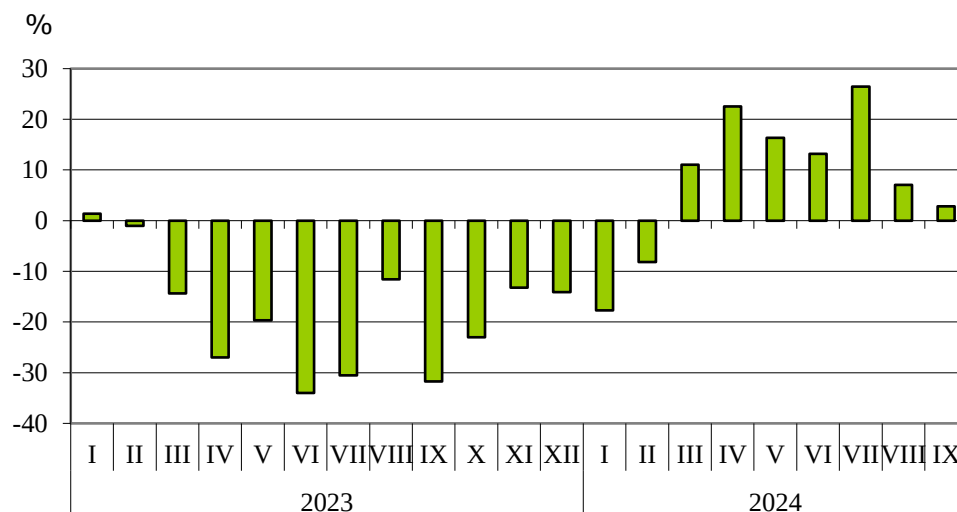
**ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

табл. 4 от приложението). Най-голям спад се наблюдава в сектор „Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход“ (37.0%).

Вносът на стоки в България **от трети страни** през **периода януари - септември 2024 г.** нараства със 7.5% в сравнение със същия период на 2023 г. и е на стойност 31 067.5 млн. лева (по цени CIF)¹ (виж табл. 1 и 2 от приложението). Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Турция, Китай, Украйна и Сърбия (виж табл. 3 от приложението).

През **септември 2024 г. вносът** на стоки в България **от трети страни** нараства с 2.8% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 3 414.6 млн. лева.

Фиг. 2. Номинално изменение в стойностния обем² на вноса на стоки в България от трети страни през периода 2023 - 2024 година (спрямо същия месец на предходната година)



При вноса, разпределен според **Стандартната външнотърговска класификация**, най-голямо увеличение е отчетено в сектор „Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)“ (26.1%) (виж табл. 4 от приложението). Най-голям спад се наблюдава в сектор „Машини, оборудване и превозни средства“ (6.1%).

Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с трети страни за **периода януари - септември 2024 г.** е отрицателно и е в размер на 8 531.3 млн. лева (виж табл. 1 от приложението).

¹ Вносът по цени FOB се изчислява от БНБ (<http://bnb.bg/Statistics/StExternalSector/StForeignTrade/StFTImports/index.htm?toLang= BG>).

² Изменение в стойностния обем по текущи цени.

**ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

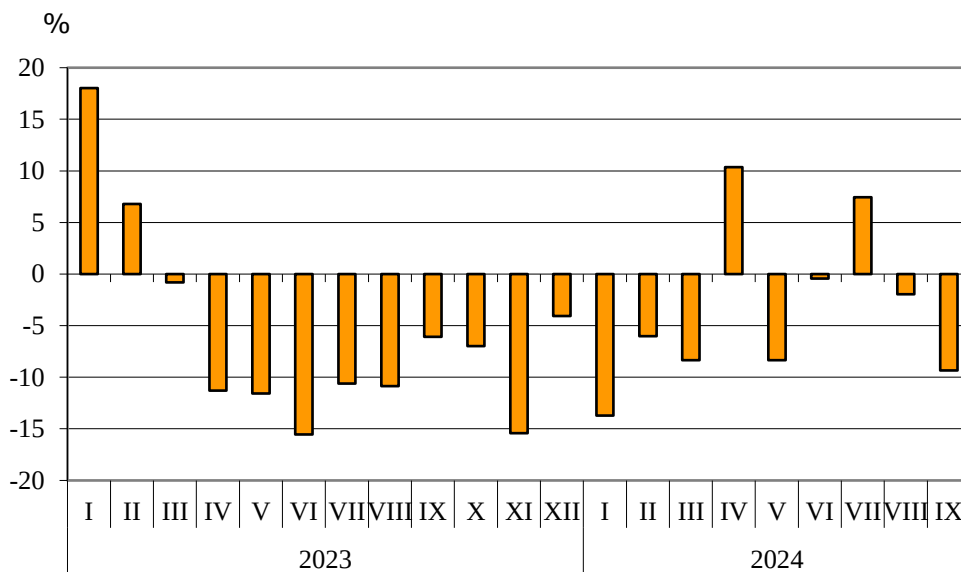
През **септември 2024 г.** външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) с трети страни също е отрицателно и е на стойност 1 120.6 млн. лева.

Търговия със стоки на България с трети страни и ЕС - общо

През **периода януари - септември 2024 г.** от България **общо са изнесени** стоки на стойност 63 156.4 млн. лв., което е с 3.6% по-малко в сравнение със същия период на 2023 година (виж табл. 1 и 2 от приложението).

През **септември 2024 г. общият износ** на стоки възлиза на 6 645.2 млн. лв. и намалява с 9.3% спрямо същия месец на предходната година.

**Фиг. 3. Номинално изменение в стойностния обем¹ на
износа на стоки от България през периода 2023 - 2024 година
(спрямо същия месец на предходната година)**



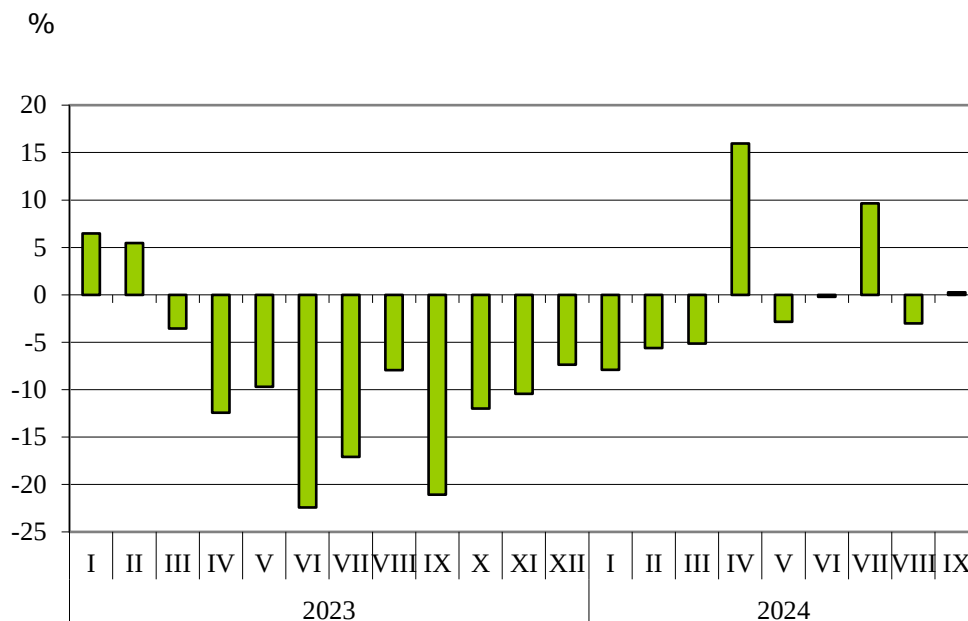
През **периода януари - септември 2024 г. общо** в страната **са внесени** стоки на стойност 71 973.3 млн. лв. (по цени CIF), или с 0.1% по - малко спрямо същия период на 2023 година (виж табл. 1 и 2 от приложението).

През **септември 2024 г. общият внос** на стоки нараства с 0.2% спрямо същия месец на предходната година и възлиза на 7 945.7 млн. лева.

¹ Изменение в стойностния обем по текущи цени.

**ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

**Фиг. 4. Номинално изменение в стойностния обем¹ на
вноса на стоки в България през периода 2023 - 2024 година
(спрямо същия месец на предходната година)**



Общото външнотърговско салдо (износ FOB - внос CIF) е отрицателно за **периода януари - септември 2024 г.** и е на стойност 8 816.9 млн. лева (виж табл. 1 от приложението).

През **септември 2024 г.** общото външнотърговско салдо (износ FOB - внос CIF) също е отрицателно и е на стойност 1 300.5 млн. лева.

¹ Изменение в стойностния обем по текущи цени.

**ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

Приложение

Таблица 1

**Износ, внос и търговско салдо на България през периода
януари - септември 2023 и 2024¹ г. по месеци**

(Млн. левове)

Месеци/Периоди	Износ - FOB			Внос - CIF ²			Търговско салдо - FOB/CIF		
	общо	ЕС	трети страни	общо	ЕС	трети страни	общо	ЕС	трети страни
I.2023	7370.6	4932.1	2438.5	8138.6	4578.7	3559.9	-768.0	353.4	-1121.4
II.2023	7126.4	4609.7	2516.7	8115.4	4846.0	3269.4	-989.0	-236.3	-752.7
III.2023	7970.4	5072.6	2897.8	8646.9	5487.6	3159.3	-676.5	-415.0	-261.5
I - III.2023	22467.4	14614.4	7853.0	24900.9	14912.3	9988.6	-2433.5	-297.9	-2135.6
IV.2023	6732.9	4277.6	2455.3	7394.4	4566.0	2828.4	-661.5	-288.4	-373.1
V.2023	7359.2	4738.3	2620.9	8145.2	4973.5	3171.7	-786.0	-235.2	-550.8
VI.2023	7314.1	4729.1	2585.0	7929.2	4851.3	3077.9	-615.1	-122.2	-492.9
IV - VI.2023	21406.2	13745.0	7661.2	23468.8	14390.8	9078.0	-2062.6	-645.8	-1416.8
I - VI.2023	43873.6	28359.4	15514.2	48369.7	29303.1	19066.6	-4496.1	-943.7	-3552.4
VII.2023	7317.5	4792.5	2525.0	7888.6	4754.4	3134.2	-571.1	38.1	-609.2
VIII.2023	6962.2	4391.7	2570.5	7856.5	4486.2	3370.3	-894.3	-94.5	-799.8
IX.2023	7329.5	4578.3	2751.2	7926.2	4605.7	3320.5	-596.7	-27.4	-569.3
VII - IX.2023	21609.2	13762.5	7846.7	23671.3	13846.3	9825.0	-2062.1	-83.8	-1978.3
I - IX.2023	65482.8	42121.9	23360.9	72041.0	43149.4	28891.6	-6558.2	-1027.5	-5530.7
I.2024	6360.6	4104.2	2256.4	7494.4	4565.1	2929.3	-1133.8	-460.9	-672.9
II.2024	6697.8	4255.1	2442.7	7659.9	4657.0	3002.9	-962.1	-401.9	-560.2
III.2024	7305.7	4586.2	2719.5	8201.6	4694.3	3507.3	-895.9	-108.1	-787.8
I - III.2024	20364.1	12945.5	7418.6	23355.9	13916.4	9439.5	-2991.8	-970.9	-2020.9
IV.2024	7431.5	4777.4	2654.1	8575.3	5110.0	3465.3	-1143.8	-332.6	-811.2
V.2024	6744.9	4492.2	2252.7	7914.6	4223.4	3691.2	-1169.7	268.8	-1438.5
VI.2024	7282.2	4714.4	2567.8	7913.2	4428.4	3484.8	-631.0	286.0	-917.0
IV - VI.2024	21458.6	13984.0	7474.6	24403.1	13761.8	10641.3	-2944.5	222.2	-3166.7
I - VI.2024	41822.7	26929.5	14893.2	47759.0	27678.2	20080.8	-5936.3	-748.7	-5187.6
VII.2024	7861.9	5053.0	2808.9	8649.7	4685.5	3964.2	-787.8	367.5	-1155.3
VIII.2024	6826.6	4286.5	2540.1	7618.9	4011.0	3607.9	-792.3	275.5	-1067.8
IX.2024	6645.2	4351.2	2294.0	7945.7	4531.1	3414.6	-1300.5	-179.9	-1120.6
VII - IX.2024	21333.7	13690.7	7643.0	24214.3	13227.6	10986.7	-2880.6	463.1	-3343.7
I - IX.2024	63156.4	40620.2	22536.2	71973.3	40905.8	31067.5	-8816.9	-285.6	-8531.3

¹ Предварителни данни към 11.11.2024 година.

² Вносът по цени FOB се изчислява от БНБ

(<http://bnb.bg/Statistics/StExternalSector/StForeignTrade/StFTImports/index.htm?toLang= BG>)

**ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

Таблица 2

**Изменение в стойностния обем на износа и вноса на България
през периода януари - септември 2024¹ г. спрямо същия
период на предходната година**

(Проценти)

Месеци/Периоди	Износ - FOB			Внос - CIF		
	общо	ЕС	трети страни	общо	ЕС	трети страни
I	-13.7	-16.8	-7.5	-7.9	-0.3	-17.7
II	-6.0	-7.7	-2.9	-5.6	-3.9	-8.2
III	-8.3	-9.6	-6.2	-5.1	-14.5	11.0
I - III	-9.4	-11.4	-5.5	-6.2	-6.7	-5.5
IV	10.4	11.7	8.1	16.0	11.9	22.5
V	-8.3	-5.2	-14.0	-2.8	-15.1	16.4
VI	-0.4	-0.3	-0.7	-0.2	-8.7	13.2
IV - VI	0.2	1.7	-2.4	4.0	-4.4	17.2
I - VI	-4.7	-5.0	-4.0	-1.3	-5.5	5.3
VII	7.4	5.4	11.2	9.6	-1.4	26.5
VIII	-1.9	-2.4	-1.2	-3.0	-10.6	7.0
IX	-9.3	-5.0	-16.6	0.2	-1.6	2.8
VII - IX	-1.3	-0.5	-2.6	2.3	-4.5	11.8
I - IX	-3.6	-3.6	-3.5	-0.1	-5.2	7.5

¹ Предварителни данни към 11.11.2024 година.

ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

Таблица 3

Износ, внос и търговско салдо на България с основни партньори¹ от трети страни през периода януари - септември 2023 и 2024² година

Страни	Износ - FOB			Внос - CIF			Търговско салдо - FOB/CIF	
	2023	2024	изменение спрямо същия период на предходната година - %	2023	2024	изменение спрямо същия период на предходната година - %	2023	2024
	млн. левове			млн. левове			млн. левове	
Трети страни - общо	23360.9	22536.2	-3.5	28891.6	31067.5	7.5	-5530.7	-8531.3
в това число:								
Албания	191.9	467.0	143.4	67.5	65.8	-2.5	124.4	401.2
Алжир	885.1	702.7	-20.6	124.3	76.0	-38.9	760.8	626.7
Босна и Херцеговина	137.8	130.3	-5.4	85.7	84.7	-1.2	52.1	45.6
Бразилия	62.7	61.8	-1.4	412.9	684.7	65.8	-350.2	-622.9
Виетнам	87.2	82.5	-5.4	230.1	316.6	37.6	-142.9	-234.1
Гибралтар	285.7	868.6	204.0	0.0	0.1	X	285.7	868.5
Грузия	319.9	509.5	59.3	435.7	248.0	-43.1	-115.8	261.5
Египет	1040.0	1065.8	2.5	513.8	1597.4	210.9	526.2	-531.6
Израел	346.6	233.2	-32.7	198.7	97.4	-51.0	147.9	135.8
Индия	316.8	217.4	-31.4	390.0	345.1	-11.5	-73.2	-127.7
Индонезия	324.4	124.8	-61.5	473.1	808.1	70.8	-148.7	-683.3
Иран, ислямска република	170.6	198.5	16.4	75.6	95.1	25.8	95.0	103.4
Казахстан	122.6	129.9	6.0	11.5	1572.9	13577.4	111.1	-1443.0
Канада	230.6	208.5	-9.6	205.0	236.4	15.3	25.6	-27.9
Китай	1465.1	1096.5	-25.2	4129.4	3883.1	-6.0	-2664.3	-2786.6
Либия	127.3	50.6	-60.3	3.6	567.8	15672.2	123.7	-517.2
Мароко	264.7	307.1	16.0	136.9	194.4	42.0	127.8	112.7
Намибия	52.0	6.9	-86.7	8.5	106.2	1149.4	43.5	-99.3
Норвегия	96.6	89.0	-7.9	118.2	712.5	502.8	-21.6	-623.5
Обединени арабски емирства	274.2	207.6	-24.3	75.3	57.7	-23.4	198.9	149.9
Обединено кралство ³	1273.3	1105.9	-13.1	574.1	648.1	12.9	699.2	457.8
Перу	40.2	17.2	-57.2	307.9	457.2	48.5	-267.7	-440.0
Република Корея	356.4	284.6	-20.1	284.7	352.9	24.0	71.7	-68.3
Република Северна Македония	1225.5	1207.3	-1.5	690.3	791.1	14.6	535.2	416.2
Република Южна Африка	185.1	164.8	-11.0	179.0	40.2	-77.5	6.1	124.6
Руска федерация	752.3	530.2	-29.5	4854.9	1058.6	-78.2	-4102.6	-528.4
Сингапур	141.6	52.3	-63.1	62.4	30.4	-51.3	79.2	21.9
Съединени американски щати	1645.0	1500.6	-8.8	889.5	644.6	-27.5	755.5	856.0
Сърбия	1392.6	1453.3	4.4	1666.7	1597.8	-4.1	-274.1	-144.5
Тайван	210.5	63.9	-69.6	245.3	197.0	-19.7	-34.8	-133.1
Тунис	188.3	198.3	5.3	31.8	115.1	261.9	156.5	83.2
Турция	3720.6	4195.0	12.8	5942.2	6786.4	14.2	-2221.6	-2591.4
Украйна	1392.2	923.9	-33.6	1415.1	1726.1	22.0	-22.9	-802.2
Чили	22.8	31.4	37.7	246.3	443.0	79.9	-223.5	-411.6
Швейцария	521.8	543.0	4.1	574.2	635.1	10.6	-52.4	-92.1
Япония	137.3	117.6	-14.3	293.2	237.6	-19.0	-155.9	-120.0

¹ Страна партньор е тази, от/за която стоките са получени/изпратени.

² Предварителни данни към 11.11.2024 година.

³ Обединеното кралство включва: Северна Ирландия, Великобритания, Англо-нормандски острови и остров Ман.

"х" - поради естеството на данните не може да има случай (неприложимо).

"0" - величина, по-малка от половината на употребената единица мярка.

ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

Таблица 4

**Износ, внос и търговско салдо на България с трети страни по сектори на Стандартната
външнотърговска класификация (SITC, рев. 4) през периода януари - септември 2023 и
2024¹ година**

Сектори на SITC	Износ - FOB			Внос - CIF			Търговско салдо - FOB/CIF	
	2023	2024	изменение спрямо същия период на предходнат а година - %	2023	2024	изменение спрямо същия период на предходната година - %	2023	2024
	млн. левове			млн. левове			млн. левове	
Трети страни - общо	23360.9	22536.2	-3.5	28891.6	31067.5	7.5	-5530.7	-8531.3
Храни и живи животни	4095.0	3553.6	-13.2	1513.6	1651.1	9.1	2581.4	1902.5
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	220.8	217.5	-1.5	279.5	268.7	-3.9	-58.7	-51.2
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	1510.5	1574.0	4.2	3702.6	4668.4	26.1	-2192.1	-3094.4
Минерални горива, масла и подобни продукти	3645.0	3594.5	-1.4	6659.9	7589.1	14.0	-3014.9	-3994.6
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	696.8	438.9	-37.0	374.3	447.4	19.5	322.5	-8.5
Химични вещества и продукти	2687.1	2958.4	10.1	2647.1	2760.2	4.3	40.0	198.2
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	3508.4	3632.2	3.5	5417.0	5401.6	-0.3	-1908.6	-1769.4
Машини, оборудване и превозни средства	4301.4	4360.4	1.4	6245.7	5864.9	-6.1	-1944.3	-1504.5
Разнообразни готови продукти, н.д.	2310.7	2102.0	-9.0	2037.0	2339.9	14.9	273.7	-237.9
Стоки и сделки, н.д.	385.2	104.7	-72.8	14.9	76.2	411.4	370.3	28.5

¹ Предварителни данни към 11.11.2024 година.

Методологични бележки

**ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

Законодателна рамка

Регламент (ЕС) 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година за европейската бизнес статистика (включително за вътресъюзната търговия със стоки).

Регламент (ЕС) за изпълнение № 2020/1197 на Комисията от 30 юли 2020 година за установяване на технически спецификации и правила по силата на Регламент на Европейския парламент и на Съвета № 2019/2152 за европейска бизнес статистика.

Делегиран Регламент (ЕС) 2021/1704 на Комисията от 14 юли 2021 година за допълнение на Регламент (ЕС) 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета чрез допълнително уточняване на подробности за статистическата информация, която трябва да се предоставя от данъчните и митническите органи, и за изменение на приложения V и VI към него (текст от значение за ЕИП).

Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1225 на Комисията от 27 юли 2021 година за определяне на правилата за обмена на данни съгласно Регламент (ЕС) 2019/2152 на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1197 на Комисията по отношение на държавата членка на извънсъюзен износ и задълженията на отчетните единици.

Закон за статистиката на вътресъюзната търговия със стоки в сила от 1.07.2012 г., изм. и доп., бр.61 от 2.08.2022 година.

Обхват и основна терминология

Външната търговия със стоки обхваща търговията с трети страни (Екстрастат) и със страните - членки на ЕС (Интрастат), като детайлната статистическа информация се събира на ниво стоков код (8 знака) на Комбинираната номенклатура.

Вносът включва всички стоки, които влизат на статистическата територия* на Република България от други страни и са предназначени за потребление в страната, за преработка в страната, с цел да бъдат изнесени в друга страна след преработката, а също и внос на стоки след преработка извън страната.

Износът включва всички стоки, които напускат статистическата територия на Република България и са предназначени за нормален експорт за друга страна. Включват се и стоки, които са връщат на търговския партньор след преработка в Република България, или се изнасят стоки предназначени за преработка на територията на друга страна с цел обратното им връщане в Република България.

Статистическата територия на Европейския съюз (ЕС), в контекста на статистиката на международната търговия със стоки, съответства на комбинираните митнически територии на държавите-членки на ЕС с едно изключение - за разлика от митническата територия, статистическата територия на Германия включва Хелголанд.

**ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ
ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ - СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

В статистическите обеми на вноса и износа **не се включват** внесените стоки поставени под режим митническо складиране без преработка, а в износа - реекспорта на тези стоки.

Статистиката на външната търговия **не отчита** транзитното преминаване на стоки през територията на Република България.

Основни източници на информация

Митническа декларация - Единен административен документ (ЕАД), който се попълва от всички субекти, извършващи внос или износ на стоки от/за трети страни;

Интрастат декларация за вътресъюзен внос и износ от/за страни членки на Европейския съюз;

Агенция „Митници“ е институцията, отговорна за събирането на митническите декларации (ЕАД), а Националната агенция за приходите - за Интрастат декларациите.

Оценки на търговията със стоки се правят с цел компенсиране на влиянието на праговете, под които търговците са освободени от подаване на Интрастат декларации, както и за неотговорилите.